

KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 14.12.2011
KOM(2011) 884 wersja ostateczna
2011/0436 (APP)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

ustanawiające program „Europa dla obywateli” na lata 2014–2020

{SEK(2011) 1562 wersja ostateczna}
{SEK(2011) 1563 wersja ostateczna}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

1.1. Kontekst ogólny

Zachęcanie do szerszego zaangażowania obywateli w sprawy Unii Europejskiej i wartości, które reprezentuje, oraz ułatwianie tego zaangażowania, ma wyjątkowe znaczenie. W tym celu należy zwiększyć zarówno zaangażowanie obywateli w sprawy bieżące, jak i zapewnić szersze rozumienie historii Unii i jej źródeł, które sięgają dwóch przerażających wojen światowych. Wyzwania te z powodzeniem podjęto w ramach wcześniejszych programów obywatelskich, obecnie istnieje zatem duże zapotrzebowanie na kontynuację działań w tym zakresie na szczeblu Unii.

W orędziu o stanie Unii Europejskiej z 2011 r. przewodniczący Barroso stwierdził, że stoimy dzisiaj w obliczu największego wyzwania w całej historii UE. Jest nim kryzys finansowy, gospodarczy i społeczny, a także kryzys zaufania. Plany krajowe czy nawet współpraca międzyrządowa nie są wystarczające, aby rozwiązać tak duże problemy gospodarcze i społeczne, obywatele nadal jednak nie są w pełni świadomi roli i osiągnięć Unii. Komisja musi zatem znaleźć sposoby podniesienia wśród obywateli poziomu wiedzy o unijnym projekcie i jego zrozumienia.

Traktat o Unii Europejskiej stanowi ważny krok w procesie zbliżania Unii do jej obywateli i pobudzania międzynarodowej debaty nad zagadnieniami związanymi z polityką UE. W artykule 11 Traktatu wprowadzono nowy wymiar demokracji uczestniczącej, której jednym z najważniejszych elementów jest nowe prawo inicjatywy obywatelskiej.

W ramach programu Komisja proponuje podjęcie działań ukierunkowanych na rozwijanie potencjału zaangażowania obywatelskiego (jako elementu trzyczłonowej strategii zakładającej również zaspokajanie potrzeb obywateli i promowanie praw obywatelskich). Komisja zamierza podjąć następujące działania:

- (1) rozwijanie zdolności społeczeństwa obywatelskiego do uczestnictwa w procesie kształtowania polityki Unii;
- (2) opracowanie struktur wspomagających w celu przekazywania wyników tego rodzaju debat decydentom na odpowiednich szczeblach;
- (3) stwarzanie dla indywidualnych obywateli dodatkowych możliwości uczestnictwa w debatach i dyskusjach dotyczących kwestii związanych z Unią.

1.2. Podstawa i cele wniosku

Program ma na celu sprostanie potrzebie większej liczby autentycznych debat na temat kwestii związanych z Unią na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, które można wpisać w perspektywę ogólnoeuropejską. Celem programu jest dotarcie za pośrednictwem szerokiego grona organizacji do dużej grupy obywateli, którzy zwykle nie starają się wpływać na sprawy Unii lub w nich uczestniczyć, i spowodowanie podjęcia przez nich pierwszych kroków w kierunku zaangażowania, niezależnie od (związanego z Unią) tematu lub formatu, o ile ma ono charakter transnarodowy lub wymiar europejski. Celem programu, który opiera

się na podejściu horyzontalnym, nie jest zastąpienie programów tematycznych ani powielanie prowadzonego w ich ramach procesu konsultacji na szczeblu unijnym, lecz zmobilizowanie obywateli na poziomie lokalnym do prowadzenia debat dotyczących konkretnych kwestii o znaczeniu europejskim. Dzięki temu obywatele stają się świadomi wpływu, jaki unijna polityka w różnych obszarach wywiera na ich codzienne życie. Mogą oni wpływać na korzyści przynoszone przez Europę i ich doświadczać oraz lepiej rozumieć cele Unii.

Przyszła struktura, ukierunkowanie i zasięg programu, eksponowanie jego roli pod względem społecznym i geograficznym oraz oceny skutków i mechanizmów wykorzystania/rozpowszechniania oparte zostaną na analizie mocnych i słabych stron obecnego programu „Europa dla obywateli” (na lata 2007–2013).

Ogólnym celem przyszłego programu będzie „wzmocnienie pamięci o przeszłości i zwiększenie zaangażowania obywatelskiego na szczeblu Unii”. Uwzględniona zostanie konieczność istnienia struktur wspomagających w celu przekazywania wyników tego rodzaju debat decydentom na odpowiednich szczeblach. W tej perspektywie wkład programu polegałby na rozwijaniu zdolności organizacji obywatelskich do angażowania obywateli w życie demokratyczne Unii. Proponowane cele szczegółowe byłyby następujące:

- pobudzanie debaty, refleksji i współpracy w dziedzinie pamięci o przeszłości, unijnej integracji i historii;
- rozwijanie wśród obywateli rozumienia spraw Unii i zdolności do uczestniczenia w unijnym procesie kształtowania polityki oraz rozwijanie możliwości w zakresie solidarności, społecznego zaangażowania i wolontariatu na szczeblu Unii.

W oparciu o zawężone cele szczegółowe zaproponowane dla nowego programu określony zostanie nowy zestaw celów operacyjnych. Przyczynią się one do zwiększenia zdolności Komisji do ustalania solidniejszych wskaźników, a następnie do obiektywnego i bardziej szczegółowego określania postępów i skutków.

- Wspieranie organizacji w promowaniu debaty i działań związanych z pamięcią o przeszłości, europejskimi wartościami i historią.
- Wspieranie organizacji o ogólnym znaczeniu europejskim, transnarodowych partnerstw i sieci w celu promowania wzajemnych relacji między obywatelami w sprawach Unii.
- Wymiar horyzontalny: analiza, rozpowszechnianie i wykorzystanie wyników projektów poprzez działania wewnętrzne i zewnętrzne.

1.3. Spójność z pozostałymi obszarami polityki i celami Unii

W art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej (Traktat UE) określa się zadania instytucji Unii w zakresie umożliwiania obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wypowiedzenia się i publicznej wymiany poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii. W tym samym artykule określa się obowiązek instytucji polegający na utrzymywaniu otwartego, przejrzystego i regularnego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim, obowiązek Komisji polegający na prowadzeniu szerokich konsultacji z zainteresowanymi stronami, a także wprowadza się inicjatywę obywatelską. Przewodniczący Barroso, w swoich „Założeniach politycznych” z września 2009 r., wezwał do znacznie silniejszego skupienia się na obywatelach, którzy powinni znajdować się w samym centrum polityki europejskiej. Jak

przedstawiono poniżej, planuje się znacznie ściślejsze powiązanie działań prowadzonych w ramach następnej edycji programu „Europa dla obywateli” z konkretnymi aspektami kształtowania polityki. W związku z tym prowadzona będzie ścisła współpraca między służbami Komisji wdrażającymi odpowiednie strategie i programy.

Stanowiąc jeden z instrumentów łączących zasady demokracji określone w art. 10 i 11 Traktatu UE z szerokim zakresem unijnej polityki w poszczególnych sektorach, program nie zastępuje prowadzonych przez Komisję Europejską konkretnych działań w zakresie dialogu z obywatelami, zainteresowanymi stronami i grupami interesu. W ramach kolejnej edycji programu „Europa dla obywateli” wzmacnia się pozycję obywateli w zakresie wymiany poglądów we wszystkich obszarach działania Unii i na wszystkich etapach formalnego procesu decyzyjnego. W odniesieniu do tematów projektów, ich umieszczenia w kontekście lokalnym i regionalnym oraz rodzaju zainteresowanych stron zachodzą ważne synergie z innymi programami Unii, a mianowicie z programami w obszarach zatrudnienia, spraw społecznych, edukacji, badań i innowacji, młodzieży i kultury, sprawiedliwości, równouprawnienia płci i niedyskryminacji oraz polityki regionalnej.

Ponadto program uzupełnia prace prowadzone przez przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w państwach członkowskich. Przedstawicielstwa będą w jak największym stopniu uczestniczyć w działaniach komunikacyjnych i promocyjnych związanych z programem, zgodnie z ich kompetencjami w zakresie kontaktów z obywatelami i komunikacji na szczeblu krajowym.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

2.1 Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Przeprowadzono szerokie konsultacje z głównymi zainteresowanymi stronami programu „Europa dla obywateli”. Zwracano się do nich o opinie przy następujących okazjach:

- w dniu 20 czerwca 2010 r. w Brukseli odbyło się spotkanie konsultacyjne członków komitetu programu z głównymi zainteresowanymi stronami: członkami grupy uczestniczącej w regularnych konsultacjach z organizacjami pozarządowymi, krajowymi punktami kontaktowymi obywatelstwa europejskiego, Radą Gmin i Regionów Europy (CEMR) i koordynatorami partnerstw miast. Porządek tego spotkania miał charakter otwarty i nastawiony był na aktywne uczestnictwo;
- w dniu 27 października 2010 r. za pomocą narzędzia IPM (interaktywnego kształtowania polityki) Komisji uruchomiono internetowe otwarte konsultacje społeczne dotyczące przyszłości programu „Europa dla obywateli”. Udział w konsultacjach był możliwy do dnia 5 stycznia 2011 r.; do uczestnictwa w nich zachęcano wszystkie zainteresowane strony: indywidualnych obywateli, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, władze publiczne i organy administracji, instytucje badawcze i ośrodki innowacji, organizacje europejskie i międzynarodowe i inne podmioty. W konsultacjach udział wzięło 412 respondentów, a dodatkowych 5 opinii wpłynęło oddzielnie. Komisja przy wsparciu ze strony zewnętrznego konsultanta przeanalizowała wyrażone opinie. Wyniki i szczegółowa analiza konsultacji społecznych są dostępne pod adresem: <http://ec.europa.eu/citizenship>;

- w dniu 21 czerwca 2011 r. w Brukseli odbyło się drugie spotkanie zainteresowanych stron, w którym wzięło udział 100 uczestników.
- w okresie maj – czerwiec 2011 r. w Wiedniu, Paryżu i Warszawie odbyły się trzy badania w grupach dyskusyjnych dotyczące różnych aspektów programu (partnerstwa miast, wpływu na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, pamięci o przeszłości), podczas których doszło do spotkania zainteresowanych stron z badaczami, przedstawicielami samorządów terytorialnych i instytucji rządowych szczebla centralnego oraz dziennikarzami;
- regularne konsultacje z zainteresowanymi stronami: 2–3 spotkania rocznie z udziałem Komisji i około 70 kluczowych europejskich organizacji aktywnie uczestniczących w programie „Europa dla obywateli”.

2.2 Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy specjalistycznej

Przy sporządzaniu oceny skutków w ramach przygotowania wniosku dotyczącego programu Komisja uwzględniła wiedzę specjalistyczną zainteresowanych stron wyrażoną na dwóch spotkaniach oraz za pośrednictwem internetowych konsultacji społecznych. Porównano je z wiedzą specjalistyczną uczestników grup dyskusyjnych, z którymi prowadzono konsultacje wiosną 2011 r.

Aby oprzeć się na doświadczeniu zdobytym w ramach obecnego programu, ocena śródkresowa przeprowadzona przez zewnętrznego konsultanta w 2010 r., która stanowiła ważne źródło informacji, została wykorzystana zarówno w ocenie skutków, jak i we wniosku dotyczącym programu.

2.3 Ocena skutków

Pełną ocenę skutków przeprowadzono latem 2011 r. W dniu 21 września 2011 r. Rada ds. Ocen Skutków omówiła sprawozdanie i wezwała do wprowadzenia w nim szeregu ulepszeń w szczególności w celu zapewnienia bardziej kompletnej i ukierunkowanej analizy problemu, konkretniejszego określenia celów, opracowania i oceny konkretnych wariantów strategicznych oraz w celu wyjaśnienia ustaleń w zakresie oceny i określenia solidniejszych wskaźników postępów. W aktualnym sprawozdaniu uwzględniono te elementy.

Ponadto program uwzględniono w łącznej ocenie skutków wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

3.1 Krótki opis proponowanych działań

Komisja Europejska przedstawia propozycję programu „Europa dla obywateli” na lata 2014–2020 opierającego się na obecnym programie. Celem programu jest zwiększenie zaangażowania obywatelskiego na szczeblu Unii i tym samym realizacja ogólnego celu: promowania uczestnictwa obywatelskiego i przyczyniania się do podniesienia poziomu świadomości i zrozumienia spraw Unii. W ramach jego dwóch wymiarów przewiduje się z jednej strony wspieranie organizacji o ogólnym znaczeniu europejskim, transnarodowych partnerstw i sieci w celu promowania wzajemnych relacji między obywatelami w sprawach Unii oraz z drugiej strony wspieranie organizacji, które promują debatę i działania związane z

europejskimi wartościami i historią. W ramach przekrojowej funkcji programu zamierza się zapewnić analizę, rozpowszechnianie i wykorzystanie wyników działań objętych programem. Tak jak miało to miejsce w ramach poprzedniej edycji, program będzie realizowany poprzez dotacje operacyjne i dotacje na działania przyznawane w oparciu o otwarte zaproszenia do składania wniosków, a także w ramach zamówień publicznych na usługi udzielanych w oparciu o zaproszenia do składania ofert. Na podstawie analizy kosztów i korzyści Komisja może wykorzystać istniejącą agencję wykonawczą do realizacji programu zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003 z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającym statut agencji wykonawczych, którym zostaną powierzone niektóre zadania w zakresie zarządzania programami wspólnotowymi.

3.2 Podstawa prawna

Artykuł 352 TFUE.

3.3 Zasada pomocniczości

Artykuł 11 Traktatu o Unii Europejskiej (Traktat UE) stanowi, że instytucje Unii mają obowiązek „umożliwiać obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wypowiadanie się i publiczną wymianę poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii”. Ten sam artykuł stanowi że instytucje „utrzymują otwarty, przejrzysty i regularny dialog ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim” oraz że Komisja prowadzi szerokie konsultacje z zainteresowanymi stronami, a także wprowadza on inicjatywę obywatelską.

Niezbędne są odpowiednie środki zapewniające realizację tych postanowień Traktatu. Jednym z tych środków jest program „Europa dla obywateli”, podobnie jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 211/2011 w sprawie inicjatywy obywatelskiej.

Unijna wartość dodana nowego programu jest jeszcze bardziej widoczna w odniesieniu do jego poszczególnych działań:

- w przypadku działania „**Pamięć o przeszłości i obywatelstwo europejskie**” celem programu jest wspieranie organizacji w promowaniu debaty i działań związanych z europejską integracją i historią na szczeblu transnarodowym lub debaty i działań o wyraźnie europejskim wymiarze. W przypadku niektórych działań dotyczących „historii” wystarczy wymiar europejski. Archiwa historyczne, miejsca pamięci są z natury rzeczy związane z miejscem, w którym się znajdują, jednak w wielu przypadkach mają one znaczenie dla całej Unii;
- w przypadku działania „**Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie**” celem programu jest rozwijanie wśród obywateli rozumienia spraw Unii i zdolności do uczestniczenia w unijnym procesie kształtowania polityki oraz rozwijanie możliwości w zakresie solidarności, społecznego zaangażowania i wolontariatu na szczeblu Unii. Tak szeroki zakres i tak ambitny charakter działań sprawiają, że można je realizować tylko na szczeblu Unii.
- w przypadku „**Wykorzystania wyników**” chodzi o horyzontalny wymiar programu jako całości. Działanie to będzie dotyczyło w szczególności analizy, rozpowszechniania, przekazywania i wykorzystania wyników projektów uzyskanych w ramach wyżej wymienionych aspektów programu. Platformy krajowe i regionalne

przyczyniłyby się do gromadzenia najlepszych praktyk i pomysłów dotyczących sposobu wzmacniania uczestnictwa obywatelskiego, natomiast platformy ogólnoeuropejskie i wspólne narzędzia są również niezbędne do poszerzania perspektywy i ułatwienia wymiany transnarodowej.

Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, ze względu na transnarodowy i wielostronny charakter działań i środków objętych programem, możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii Europejskiej.

3.4 Zasada proporcjonalności

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności, ponieważ ogranicza się do minimum wymaganego dla osiągnięcia wymienionych celów na szczeblu unijnym i nie wykracza poza to, co jest konieczne dla realizacji tych celów.

3.5 Wpływ na prawa podstawowe

Program zapewnia pośrednie wsparcie dla praw obywatelskich Unii zawartych w art. 39 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej.

4. WPLYW NA BUDŻET

We wniosku Komisji dotyczącym wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 przewiduje się przydzielenie na program „Europa dla obywateli” kwoty 229 mln EUR według cen bieżących.

4.1 Wdrażanie

Z punktu widzenia zarządzania celem rozporządzenia jest uzyskanie sprawniejszego i prostszego podejścia prowadzącego do większej opłacalności. Korzyści skali będą znaczne, jeżeli do działań o podobnym charakterze będą miały zastosowanie podobne przepisy i procedury wykonawcze, co będzie stanowiło uproszczenie zarówno dla beneficjentów, jak i dla instytucji zarządzających na szczeblu UE i na szczeblu krajowym.

Już w ramach obecnego programu uproszczenie ma kluczowe znaczenie i prace nad jego dalszym wprowadzaniem będą kontynuowane w ramach nowego programu. Skorzystanie z agencji wykonawczej do realizacji pełnego cyklu programu umożliwi osiągnięcie znacznych oszczędności pod względem zasobów administracyjnych i ludzkich. Ponadto stosowanie kwot ryczałtowych, stawek zryczałtowanych, kosztów jednostkowych i wniosków elektronicznych, a także efektywne kontrole na miejscu przeprowadzane w ramach wizyt łączonych w organizacjach znajdujących się w tym samym regionie, dodatkowo zmniejsza obciążenie administracyjne oraz umożliwia znaczne zmniejszenie kosztów.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE RADY

ustanawiające program „Europa dla obywateli” na lata 2014–2020

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 352,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego¹,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Zgodnie z art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej instytucje Unii powinny umożliwić obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wypowiadanie się i publiczną wymianę poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii, a także powinny utrzymywać otwarty, przejrzysty i regularny dialog ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim.
- (2) W ramach strategii „Europa 2020” Unia i państwa członkowskie dążą do zapewnienia wzrostu, zatrudnienia, wydajności i spójności społecznej na nadchodzące dziesięciolecie².
- (3) Chociaż ze statusu obywatela Unii posiadającego ustanowione prawa płyną obiektywne i wyraźne korzyści, Unia nie zawsze skutecznie podkreśla związek między rozwiązywaniem wielu problemów gospodarczych i społecznych a polityką Unii w poszczególnych obszarach. W związku z tym imponujące osiągnięcia związane z pokojem i stabilizacją w Europie, długoterminowym trwałym wzrostem gospodarczym, stabilnymi cenami, skuteczną ochroną konsumentów i środowiska oraz promowanie praw podstawowych nie zawsze budziły w obywatelach silne poczucie przynależności do Unii.
- (4) W celu zbliżenia Europy do jej obywateli i umożliwienia im pełnego uczestnictwa w tworzeniu jeszcze bliższej Unii, konieczne jest podjęcie różnorodnych działań i skoordynowanych starań na szczeblu transnarodowym i unijnym. Europejska

¹ Dz.U. C [...] z [...] r., s. [...].

² COM (2010)2020 wersja ostateczna z 3 marca 2010 r.

inicjatywa obywatelska stanowi wyjątkową okazję dla obywateli do bezpośredniego uczestniczenia w kształtowaniu prawodawstwa UE³.

- (5) W decyzji nr 1904/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiającej program „Europa dla obywateli” na rzecz promowania aktywnego obywatelstwa europejskiego na lata 2007–2013⁴ określa się program działań, który stanowi potwierdzenie konieczności promowania trwałego dialogu z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i gminami oraz wspierania aktywnego zaangażowania obywateli.
- (6) Sprawozdanie z oceny okresowej, wyniki internetowych konsultacji społecznych i dwóch kolejnych spotkań konsultacyjnych z zainteresowanymi stronami potwierdziły, że zarówno organizacje społeczeństwa obywatelskiego, jak i uczestniczące osoby fizyczne uznają nowy program za istotny oraz uważają że należy go ustanowić w celu wywierania wpływu na poziomie organizacyjnym na budowanie zdolności a na poziomie poszczególnych osób na zwiększenie zainteresowania sprawami Unii.
- (7) W odniesieniu do tematów projektów, ich umieszczenia w kontekście lokalnym i regionalnym oraz składu zainteresowanych stron powinny istnieć ważne synergie z innymi programami Unii, a mianowicie z programami w obszarach zatrudnienia, spraw społecznych, edukacji, młodzieży i kultury, sprawiedliwości, równouprawnienia płci i niedyskryminacji oraz polityki regionalnej.
- (8) W celu ożywienia wszystkich aspektów życia publicznego w ramach nowego programu należy podejmować szerokie spektrum różnorodnych działań i uwzględnić m.in. spotkania obywateli, utrzymywanie kontaktów i prowadzenie debat w zakresie kwestii związanych z obywatelstwem, wydarzenia na szczeblu Unii, inicjatywy służące refleksji nad decydującymi momentami w historii Europy, inicjatywy na rzecz zwiększania wiedzy o instytucjach Unii i ich funkcjonowaniu oraz debaty dotyczące polityki europejskiej.
- (9) Horyzontalny wymiar programu powinien zapewniać wykorzystanie i możliwość przenoszenia wyników do celów osiągnięcia większego wpływu i długotrwałej stabilności. W tym celu podejmowane działania powinny w wyraźny sposób wiązać się z europejską agendą polityczną i powinny być przedmiotem właściwej komunikacji.
- (10) Należy zwrócić szczególną uwagę na zrównoważone włączenie obywateli i organizacji społeczeństwa obywatelskiego ze wszystkich państw członkowskich do transnarodowych projektów i działań, uwzględniając wielojęzyczność UE.
- (11) Kraje przystępujące, kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące korzystające ze strategii przedakcesyjnej z jednej strony, oraz państwa EFTA będące stronami Porozumienia EOG z drugiej strony, uznaje się za potencjalnych uczestników programów UE zgodnie z zawartymi z nimi porozumieniami.

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 211/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie inicjatywy obywatelskiej (Dz.U. L 65 z 11.3.2011, s. 1)

⁴ Dz.U. L 378/32 z 27.12.2006.

- (12) W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się, na cały czas trwania programu, kopertę finansową stanowiącą główny punkt odniesienia, w rozumieniu pkt [17] Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia XX/YY/201Y między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie współpracy w sprawach budżetowych i dyscypliny budżetowej oraz należytego zarządzania finansami, dla władzy budżetowej podczas rocznej procedury budżetowej.
- (13) Środki przeznaczone na działania komunikacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia służą także komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii Europejskiej, o ile są one powiązane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.
- (14) Program powinien być regularnie monitorowany i oceniany w sposób niezależny, we współpracy z Komisją i państwami członkowskimi, w celu umożliwienia jego korekt niezbędnych dla należytego wdrażania środków.
- (15) Należy chronić interesy finansowe Unii Europejskiej z zastosowaniem proporcjonalnych środków w całym cyklu wydatkowania, w tym prewencji, wykrywania i analizy nieprawidłowości, odzyskiwania środków straconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar.
- (16) W pierwszej kolejności będą udzielane dotacje na projekty o dużym wpływie, w szczególności na te, które są bezpośrednio związane ze strategiami UE w celu uczestniczenia w kształtowaniu agendy politycznej UE. Ponadto zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami należy dodatkowo uprościć wdrażanie programu poprzez stosowanie kwot ryczałtowych, stawek zryczałtowanych i stawek opartych na kosztach jednostkowych.
- (17) Należy przewidzieć środki przejściowe w celu monitorowania działań rozpoczętych przed dniem 31 grudnia 2013 r. na mocy decyzji nr 1904/2006/WE.
- (18) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia nie mogą zostać w wystarczający sposób osiągnięte przez państwa członkowskie, a ze względu na transnarodowy i wielostronny charakter działań i środków programu możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na szczeblu Unii Europejskiej, Unia może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (19) Aby zapewnić jednolite warunki wykonania niniejszego rozporządzenia, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie stosowania i w ramach celów programu. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁵,

⁵ Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Ustanowienie i cele ogólne

1. Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się program „Europa dla obywateli” (zwany dalej „programem”) na okres od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.
2. W ramach szerokiej perspektywy zwiększenia zrozumienia spraw Unii Europejskiej i promowania uczestnictwa obywatelskiego program przyczynia się do realizacji następującego celu ogólnego:
 - wzmocnienie pamięci o przeszłości i zwiększenie zdolności uczestnictwa obywatelskiego na szczeblu Unii.

Artykuł 2

Szczegółowe cele programu

Program ma następujące cele szczegółowe, które realizuje się w ramach działań na szczeblu transnarodowym lub działań posiadających wyraźny wymiar europejski:

- 1) podnoszenie świadomości w zakresie pamięci o przeszłości, historii, tożsamości i celów Unii poprzez stymulowanie debaty, refleksji i tworzenia sieci kontaktów.

Postępy będą mierzone na podstawie liczby bezpośrednich lub pośrednich beneficjentów, jakości projektów i odsetka nowych wnioskodawców;

- 2) zachęcanie do demokratycznego i obywatelskiego uczestnictwa obywateli na szczeblu Unii poprzez budowanie wiedzy na temat procesu kształtowania polityki Unii i promowanie możliwości społecznego zaangażowania i wolontariatu na szczeblu Unii.

Postępy będą mierzone na podstawie liczby bezpośrednich lub pośrednich beneficjentów, sposobu postrzegania UE i jej instytucji przez beneficjentów, jakości projektów i odsetka nowych wnioskodawców.

Artykuł 3

Struktura programu i wspierane działania

1. Program składa się z następujących dwóch komponentów:
 - (a) „Pamięć o przeszłości i obywatelstwo europejskie”
 - (b) „Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie”.

Te dwa komponenty są uzupełnione działaniami horyzontalnymi w zakresie analizy, rozpowszechniania i stosowania wyników projektów (działania w zakresie „wykorzystania”).

2. Aby osiągnąć cele programu, należy finansować między innymi następujące rodzaje działań realizowanych na szczeblu transnarodowym lub posiadających wyraźny wymiar europejski:

- spotkania obywateli, partnerstwo miast,
- tworzenie transnarodowych partnerstw i sieci oraz ich funkcjonowanie,
- wsparcie na rzecz organizacji o znaczeniu ogólnoeuropejskim,
- rozwój społeczności i debaty dotyczące kwestii obywatelskich w oparciu o wykorzystanie ICT lub mediów społecznych,
- wydarzenia na szczeblu Unii,
- debaty/badania i interwencje dotyczące decydujących momentów w historii Europy, w szczególności w celu podtrzymania żywej pamięci o zbrodniach nazistowskich i stalinowskich,
- refleksję/debaty na temat wspólnych wartości,
- inicjatywy na rzecz podnoszenia świadomości w odniesieniu do instytucji UE i ich funkcjonowania,
- działania, w ramach których stosuje się i umożliwia się dalsze wykorzystanie wyników wspieranych inicjatyw,
- badania kwestii związanych z obywatelstwem i uczestnictwem obywatelskim,
- wsparcie na rzecz struktur informacyjno-doradczych programu w państwach członkowskich,

Artykuł 4

Środki

Środki mogą przyjąć formę dotacji lub zamówień publicznych.

1. Dotacje unijne mogą być przekazywane w określonych formach, takich jak dotacje operacyjne lub dotacje na działania.
2. Zamówienia publiczne będą obejmowały nabywanie usług, takich jak organizowanie wydarzeń, analizy i badania, narzędzia służące informowaniu i rozpowszechnianiu, monitorowanie i ocena.

Artykuł 5

Udział w programie

W programie mogą uczestniczyć następujące państwa, zwane dalej „państwami uczestniczącymi”:

- (a) państwa członkowskie;
- (b) kraje przystępujące, kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące zgodnie z odpowiednimi umowami ramowymi, decyzjami rady stowarzyszenia lub podobnymi umowami ustanawiającymi ogólne zasady i warunki ich uczestnictwa w programach unijnych;
- (c) państwa EFTA będące stronami Porozumienia EOG, zgodnie z postanowieniami tego porozumienia;

Artykuł 6

Dostęp do programu

W programie mogą uczestniczyć wszystkie zainteresowane strony zajmujące się promowaniem integracji europejskiej, w szczególności samorządy terytorialne i organizacje lokalne, organizacje zajmujące się badaniami europejskiej polityki publicznej (ośrodki analityczne), grupy obywateli i inne organizacje społeczeństwa obywatelskiego (takie jak stowarzyszenia ocalałych) oraz instytucje edukacyjne i badawcze.

Artykuł 7

Współpraca z organizacjami międzynarodowymi

Program może obejmować wspólne działania w dziedzinach objętych przedmiotowym programem podejmowane z odpowiednimi organizacjami międzynarodowymi, takimi jak Rada Europy i UNESCO, w oparciu o wspólny wkład i zgodnie z rozporządzeniem finansowym⁶.

Artykuł 8

Wdrażanie programu

W celu wdrażania programu Komisja przyjmuje roczne programy prac w drodze aktów wykonawczych zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 9 ust. 2. Określa się w nich realizowane cele, oczekiwane wyniki, metodę wdrażania i łączną kwotę planu finansowego. Obejmują one opis działań, które mają być finansowane, orientacyjną kwotę przeznaczoną na każde działanie oraz orientacyjny harmonogram realizacji. W odniesieniu do dotacji należy w nich uwzględnić priorytety, podstawowe kryteria oceny i maksymalny poziom współfinansowania.

⁶ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (rozporządzenie finansowe) Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1. - Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1995/2006 z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. L 390 z 30.12.2006, s. 1).

Artykuł 9

Komitet

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odniesienia do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 10

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Komisja prowadzi regularny dialog z beneficjentami programu oraz z odpowiednimi zainteresowanymi stronami i ekspertami.

Artykuł 11

Spójność z innymi instrumentami Unii

Komisja zapewni spójność i komplementarność przedmiotowego programu i instrumentów z innych obszarów działania Unii, przede wszystkim kształcenia, szkolenia zawodowego, kultury, sportu, podstawowych praw i wolności, włączenia społecznego, równouprawnienia płci, przeciwdziałania dyskryminacji, badań i innowacji, polityki rozszerzenia i działań zewnętrznych Unii.

Artykuł 12

Budżet

1. Koperta finansowa przeznaczona na wdrażanie programu wynosi 229 mln EUR.
2. Środki przeznaczone na działania komunikacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia służą także komunikacji instytucjonalnej w zakresie priorytetów politycznych Unii Europejskiej⁷, o ile są one powiązane z ogólnymi celami niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 13

Ochrona interesów finansowych Unii Europejskiej

3. Komisja podejmuje odpowiednie środki zapewniające, w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów

⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Budżet z perspektywy „Europy 2020” – Część II (poszczególne dziedziny polityki), COM(2011)500 wersja ostateczna z 29 czerwca 2011 r.

finansowych Unii przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole oraz, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także w stosownych przypadkach, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary.

4. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy mają uprawnienia do audytu, na podstawie dokumentacji i na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują od Unii środki w ramach programu.

Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać kontrole i inspekcje na miejscu u podmiotów gospodarczych, których takie finansowanie bezpośrednio lub pośrednio dotyczy, zgodnie z procedurami określonymi w rozporządzeniu (Euratom, WE) nr 2185/96, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub jakiegokolwiek inne nielegalne działanie, naruszające interesy finansowe Unii, w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem dotyczącym finansowania przez Unię.

Nie naruszając przepisów akapitu pierwszego i drugiego, w umowach o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, umowach o udzielenie dotacji, decyzjach o udzieleniu dotacji i zamówieniach wynikających z wdrożenia niniejszego rozporządzenia wyraźnie upoważnia się Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów, kontroli i inspekcji na miejscu.

Artykuł 14

Monitorowanie i ocena

1. Komisja zapewnia regularne monitorowanie programu pod względem jego celów, stosując wskaźniki związane z wynikami. Wyniki procesu monitorowania i oceny są wykorzystywane podczas wdrażania programu. Monitorowanie obejmuje w szczególności sporządzanie sprawozdań, o których mowa w ust. 3 lit. a) i c).

W stosownych przypadkach wskaźniki należy przedstawiać z podziałem na płeć i wiek.

2. Komisja zapewnia regularną, zewnętrzną i niezależną ocenę programu i regularnie przedstawia sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu.
3. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów:
 - (a) sprawozdanie z oceny okresowej dotyczące uzyskanych wyników oraz jakościowych i ilościowych aspektów realizacji programu nie później niż w dniu 31 grudnia 2017 r.;
 - (b) komunikat na temat kontynuacji programu nie później niż w dniu 31 grudnia 2018 r.;

(c) sprawozdanie z oceny *ex post* nie później niż do dnia 1 lipca 2023 r.

Artykuł 15

Przepis przejściowy

Decyzja nr 1904/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady traci moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r.

Działania rozpoczęte przed dniem 31 grudnia 2013 r. na mocy decyzji nr 1904/2006/WE są nadal regulowane tą decyzją do momentu ich zakończenia.

Zgodnie z art. 18 rozporządzenia finansowego środki odpowiadające dochodom przeznaczonym na określony cel, wynikające ze zwrotu niewłaściwie wypłaconych środków zgodnie z decyzją nr 1904/2006/WE mogą być udostępnione dla potrzeb programu.

Artykuł 16

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK

1. OPIS INICJATYW

Informacje uzupełniające o dostępie do programu

KOMPONENT 1: Pamięć o przeszłości i obywatelstwo europejskie

Komponent ten określa się pod kątem ewentualnych projektów i inicjatyw, które można uruchomić w ramach tego działu, a nie pod kątem rodzaju organizacji obywatelskich lub podmiotów, które mogą ubiegać się o wsparcie.

W ramach tego komponentu programu udziela się wsparcia na rzecz działań zachęcających do refleksji na temat szeroko rozumianych wspólnych wartości z uwzględnieniem różnorodności. Środki można udostępniać na rzecz inicjatyw służących refleksji na temat przyczyn pojawienia się totalitarnych reżimów w historii nowożytnej Europy (szczególnie, ale nie wyłącznie, nazizmu i stalinizmu) oraz uczczeniu pamięci ich ofiar. Komponent ten powinien również obejmować działania dotyczące innych punktów odniesienia w najnowszej historii Europy. W szczególności pierwszeństwo będzie przyznawane działaniom promującym tolerancję i pojednanie, których celem jest dotarcie do młodszego pokolenia.

KOMPONENT 2: Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie

Komponent ten określa się pod kątem ewentualnych projektów i inicjatyw, które można uruchomić w ramach tego działu, a nie pod kątem rodzaju organizacji obywatelskich lub podmiotów, które mogą ubiegać się o wsparcie. Komponent ten będzie obejmował działania w zakresie szeroko rozumianego uczestnictwa obywatelskiego ze szczególnym uwzględnieniem strukturalnych metod w zakresie długotrwałej stabilności. Pierwszeństwo będzie przyznawane inicjatywom i projektom wyraźnie związanym z europejską agendą polityczną.

Komponent ten może również obejmować projekty i inicjatywy rozwijające możliwości w zakresie solidarności, społecznego zaangażowania i wolontariatu na szczeblu Unii.

Wiele pozostaje jeszcze do zrobienia w celu przyciągnięcia większej liczby kobiet do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji politycznych i gospodarczych. Osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji politycznych wpływających na życie ludzi powinny w większym stopniu uwzględniać opinie kobiet i działać na ich podstawie.

DZIAŁANIE HORYZONTALNE: Wykorzystanie

Działanie to określa się dla programu jako całości i ma ono zastosowanie zarówno do komponentu 1, jak i do komponentu 2.

W jego ramach wsparcie będzie udzielane na rzecz inicjatyw, które przyczyniają się do zwiększenia możliwości przenoszenia wyników, zapewnienia większego zwrotu z inwestycji, a także lepszego wyciągania wniosków na podstawie doświadczenia. Racją bytu tego działania jest dalsze „wykorzystanie” i stosowanie wyników inicjatyw uruchomionych do celów zwiększenia długotrwałej stabilności.

Będzie ono obejmować „budowanie zdolności” – opracowanie środków wspierających na rzecz wymiany najlepszych praktyk, gromadzenia doświadczeń wśród zainteresowanych stron na szczeblu lokalnym i regionalnym, łącznie z organami sektora publicznego, a także na rzecz rozwijania nowych umiejętności m.in. poprzez szkolenia. Drugie z wymienionych działań mogłyby obejmować partnerską wymianę, szkolenia dla osób prowadzących szkolenia, a także na przykład opracowanie bazy danych organizacji/projektów finansowanych w ramach programu.

2. ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

Program umożliwi rozwijanie zasady wieloletnich partnerstw tworzonych w oparciu o uzgodnione cele i analizę wyników w celu zapewnienia wzajemnych korzyści zarówno dla społeczeństwa obywatelskiego, jak i dla Unii Europejskiej.

Zasadniczo w pierwszej kolejności będą udzielane dotacje na projekty o dużym wpływie, w szczególności na te, które są bezpośrednio związane z polityką UE w celu uczestniczenia w kształtowaniu agendy politycznej Unii.

Zarządzanie programem i większością działań może odbywać się centralnie poprzez agencję wykonawczą.

Wszystkie działania będą realizowane na poziomie transnarodowym lub powinny mieć wyraźny wymiar europejski. W ramach działań wspierana będzie mobilność obywateli i wymiana pomysłów w Unii Europejskiej.

Ważnym elementem będzie tworzenie sieci kontaktów i wykorzystanie efektów mnożnikowych, w tym wykorzystanie najnowocześniejszych technologii informatyczno-komunikacyjnych (ICT) i mediów społecznych, co znajdzie odzwierciedlenie zarówno w rodzajach działań, jak i uczestniczących w nich organizacji. Silnie propagowany będzie rozwój wzajemnego oddziaływania oraz synergii między różnymi zainteresowanymi stronami uczestniczącymi w programie.

Z budżetu programu mogą być również pokrywane wydatki związane z działaniami przygotowawczymi i następczymi, z działaniami w zakresie monitorowania, audytu i oceny bezpośrednio niezbędnymi do zarządzania programem i do realizacji jego celów, w szczególności badań, spotkań, działań informacyjnych i publikacyjnych, wydatków związanych z sieciami informatycznymi mającymi na celu wymianę informacji, jak również wszelkich innych wydatków na pomoc administracyjną i techniczną, w sprawie których Komisja może podjąć decyzję do celów zarządzania programem.

Łączne wydatki administracyjne związane z programem powinny być proporcjonalne do zadań przewidzianych w danym programie.

W razie potrzeby Komisja może również podejmować działania w zakresie informowania, publikacji i rozpowszechniania, zapewniając w ten sposób szeroką wiedzę na temat działań wspieranych w ramach programu i znaczny wpływ tych działań.

Przydzielony budżet obejmuje również komunikację instytucjonalną w zakresie priorytetów politycznych Unii⁸.

3. MONITOROWANIE

Cele szczegółowe opisane w art. 2 określają wyniki, których osiągnięcie jest zamierzone w ramach programu. Postępy będą mierzone na podstawie wskaźników związanych z wynikami w następujący sposób:

Cel szczegółowy 1: podnoszenie świadomości w zakresie pamięci o przeszłości, historii, tożsamości i celów Unii poprzez stymulowanie debaty, refleksji i tworzenia sieci kontaktów.

Wskaźniki wyników	Najnowsze znane wyniki	Cel (wynik) średnioterminowy
Liczba bezpośrednich lub pośrednich beneficjentów	Obecnie stosowane wskaźniki nie dostarczają takich danych. W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	
Liczba projektów i jakość wyników	Obecnie stosowane wskaźniki nie dostarczają takich danych. W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	Wzrost liczby projektów o 80 % Zwiększenie średniej oceny ekspertów zewnętrznych
Odsetek nowych wnioskodawców	Średni wynik na poziomie około 33 % (w zależności od działania i roku)	Ogółem co najmniej 15 %.

Cel szczegółowy 2: zachęcanie do demokratycznego i obywatelskiego uczestnictwa obywateli na szczeblu Unii poprzez budowanie wiedzy na temat procesu kształtowania polityki Unii i promowanie możliwości społecznego zaangażowania i wolontariatu na szczeblu Unii.

Wskaźniki wyników	Najnowsze znane wyniki	Cel (wynik) średnioterminowy
-------------------	------------------------	------------------------------

⁸ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Budżet z perspektywy „Europy 2020” – Część II (poszczególne dziedziny polityki), COM(2011)500 wersja ostateczna z 29 czerwca 2011 r.

Liczba bezpośrednio zaangażowanych uczestników	1 100 000 obywateli (2010 r.) W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	Co najmniej 600 000 osób rocznie z zachowaniem równowagi płci wśród uczestników.
Liczba osób pośrednio uczestniczących w programie	Obecnie stosowane wskaźniki nie dostarczają takich danych. W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	Zestawienie informacji i wyników przedstawione w sprawozdaniach końcowych. Cel średnioterminowy: 5 mln osób (z uwzględnieniem liczby kobiet i mężczyzn pośrednio uczestniczących w programie).
Liczba uczestniczących organizacji	Obecnie stosowane wskaźniki nie dostarczają takich danych. W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	2 000 organizacji rocznie.
Postrzeganie Unii i jej instytucji przez beneficjentów	Zgodnie z badaniem Eurobarometru z sierpnia 2011 r., mniej niż połowa (41 %) europejskich obywateli ma zaufanie do UE lub czuje przynależność do niej. Podstawowe liczby w odniesieniu do beneficjentów programu zostaną ustalone w początkowej fazie projektów.	Zwiększone zaufanie beneficjentów programu w Unii Europejskiej po zakończeniu ich projektu.
Jakość projektów	Obecnie stosowane wskaźniki nie dostarczają takich danych. W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	Zwiększenie średniej oceny ekspertów zewnętrznych
Odsetek nowych wnioskodawców	Średni wynik na poziomie około 33 % (w zależności od	Ogółem co najmniej 15 %.

	działania i roku)	
Liczba transnarodowych partnerstw i sieci z udziałem wielu partnerów	656 (dane z 2009 r.; nie uwzględniono w nich dotacji operacyjnych i pamięci o przeszłości). W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	Wzrost o 5 % (transnarodowe partnerstwa i sieci) Wzrost o 50 % (partnerstwa i sieci z udziałem wielu partnerów)
Liczba i jakość inicjatyw politycznych podjętych w następstwie działań wspieranych w ramach programu na szczeblu lokalnym lub europejskim	Obecnie stosowane wskaźniki nie dostarczają takich danych. W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	Zestawienie informacji i wyników przedstawione w sprawozdaniach końcowych.
Zasięg geograficzny działań Korelacja między liczbą uczestników programu i całą ludnością na dane państwo.	Obecnie stosowane wskaźniki nie dostarczają takich danych. W ramach nowego programu zostanie wyznaczony poziom odniesienia dla tego wskaźnika.	Co najmniej jeden projekt rocznie na państwo.

4. KONTROLE I AUDYTY

W odniesieniu do projektów wybranych zgodnie z niniejszym rozporządzeniem zostanie ustanowiony system audytu z zastosowaniem kontroli wyrywkowej.

Beneficjent otrzymujący dotację jest zobowiązany do udostępnienia Komisji wszelkich dokumentów potwierdzających dotyczących wydatków w okresie pięciu lat od daty otrzymania płatności końcowej. Beneficjent otrzymujący dotację musi dopilnować, aby w stosownych przypadkach dokumenty potwierdzające znajdujące się w posiadaniu partnerów lub członków zostały udostępnione Komisji.

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI DLA WNIOSKÓW

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

- 1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy
- 1.2. Dziedzina(-y) polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa
- 1.3. Charakter wniosku/inicjatywy
- 1.4. Cel/cele
- 1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy
- 1.6. Czas trwania działania i jego wpływu finansowego
- 1.7. Przewidywany(-e) tryb(-y) zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

- 2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości
- 2.2. System zarządzania i kontroli
- 2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

- 3.1. Dział(y) wieloletnich ram finansowych i pozycja(-e) wydatków w budżecie, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ
- 3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki
 - 3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki
 - 3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne
 - 3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne
 - 3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi
 - 3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu
- 3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI DLA WNIOSKÓW

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego program „Europa dla obywateli” na lata 2014–2020

1.2. Dziedzina(-y) polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa⁹

16.05 Promowanie obywatelstwa europejskiego

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

☒ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**¹⁰

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cele

1.4.1. Wieloletni(e) cel(e) strategiczny(-e) Komisji wskazany(-e) we wniosku/inicjatywie

Wzmocnienie obywatelstwa europejskiego

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(-e) i działanie(-a) ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Program ma następujące cele szczegółowe, które realizuje się w ramach działań na szczeblu transnarodowym lub działań posiadających wyraźny wymiar europejski:

1) podnoszenie świadomości w zakresie pamięci o przeszłości, historii, tożsamości i celów Unii poprzez stymulowanie debaty, refleksji i tworzenia sieci kontaktów;

2) zachęcanie do demokratycznego i obywatelskiego uczestnictwa obywateli na szczeblu Unii poprzez budowanie wiedzy na temat procesu kształtowania polityki Unii i promowanie możliwości społecznego zaangażowania i wolontariatu na szczeblu Unii.

Działanie(-a) ABM/ABB, którego(-ych) dotyczy wniosek/inicjatywa

16.05 Promowanie obywatelstwa europejskiego

⁹ ABM: Activity Based Management: zarządzanie kosztami działań; ABB: Activity Based Budgeting: budżet zadaniowy.

¹⁰ O którym mowa w art. 49 ust. 6 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

1.4.3. *Oczekiwany(-e) wynik(i) i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

- Większa zdolność organizacji obywatelskich do angażowania obywateli w życie demokratyczne Unii.

1.4.4. *Wskaźniki wyników i wpływu*

Należy określić wskaźniki, które umożliwią monitorowanie realizacji wniosku/inicjatywy.

- Liczba i jakość projektów proponowanych przez organizacje obywatelskie w celu: -- wywierania wpływu na proces kształtowania polityki Unii, -- wzmocnienia spójności społeczeństwa, -- zwiększenia rozumienia roli Unii. - Liczba bezpośrednio i pośrednio zaangażowanych uczestników - Liczba uczestniczących organizacji, transnarodowych partnerstw i sieci, - Odsetek nowych wnioskodawców - Zasięg geograficzny działań
--

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeba(-y), która(-e) ma(-ją) zostać zaspokojona(-e) w perspektywie krótko- lub długoterminowej*

Program ma na celu sprostanie potrzebie większej liczby autentycznych debat na temat kwestii związanych z Unią na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym, które można wpisać w perspektywę ogólnoeuropejską. Celem programu jest dotarcie do dużej grupy obywateli – do tych, którzy zwykle nie starają się wpływać na sprawy Unii lub w nich uczestniczyć – za pośrednictwem szerokiego grona organizacji w celu podjęcia pierwszych kroków w kierunku zaangażowania, niezależnie od (związanego z Unią) tematu lub formatu, o ile ma ono charakter transnarodowy lub wymiar europejski. Celem programu, który opiera się na podejściu horyzontalnym, nie jest zastąpienie programów tematycznych ani powielanie prowadzonego w ich ramach procesu konsultacji na szczeblu unijnym, lecz zmobilizowanie obywateli na poziomie lokalnym do prowadzenia debat dotyczących konkretnych kwestii o znaczeniu europejskim. Dzięki temu stają się oni świadomi wpływu, jaki unijna polityka w różnych obszarach wywiera na ich codzienne życie. Mogą oni wpływać na korzyści przynoszone przez Europę i ich doświadczać oraz włączyć się w misję Unii.
--

Program będzie opierał się na analizie mocnych i słabych stron obecnego programu „Europa dla obywateli” (na lata 2007–2013) w odniesieniu do przyszłej struktury, ukierunkowania, zasięgu i eksponowania roli programu pod względem społecznym i geograficznym oraz oceny skutków i mechanizmów wykorzystania/rozpowszechniania.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej*

W ramach programu przestrzega się zasady pomocniczości, ponieważ stanowi on instrument, który może pomóc w spełnieniu obowiązku instytucji określonego w art. 11 Traktatu UE, zgodnie z którym mają one umożliwić „obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wypowiadanie się i publiczną wymianę poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii” oraz utrzymywać „otwarty, przejrzysty i regularny dialog ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim”. Realizacja tych zadań jest możliwa jedynie na szczeblu unijnym, a nie na szczeblu państwa członkowskiego.

Nie ma jednego rozwiązania ukierunkowanego na odnowienie więzi między Unią a jej obywatelami, na skuteczne promowanie uczestnictwa obywatelskiego, a tym samym na wzmocnienie poczucia przynależności i tożsamości europejskiej. Cele te wymagają różnorodnych działań i skoordynowanych starań na szczeblu transnarodowym i europejskim.

Ze względu na sam charakter tych działań wzmocnienie zaangażowania społecznego w Europie jest możliwe jedynie poprzez umożliwienie poszczególnym obywatelom i stowarzyszeniom obywatelskim wzajemnych relacji na szczeblu transnarodowym. Podejmowanie działań wyłącznie na szczeblu krajowym i lokalnym byłoby zatem niewystarczające i nieskuteczne.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Dzięki wynikom dwóch badań (przeprowadzonych w latach 2008 i 2009) i ocenie okresowej obecnego programu „Europa dla obywateli” na lata 2007–2013 (przeprowadzonej w latach 2009 i 2010) już teraz istnieją wskazania dotyczące dotychczasowych osiągnięć programu. W ramach oceny okresowej badano wpływ programu na uczestniczące organizacje i osoby fizyczne. 82 % respondentów (z których 84 % było przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego) uważało, że program przyczynił się do zwiększenia możliwości ich organizacji.

W ramach badania dotyczącego opracowania wskaźników wpływu na potrzeby programu „Europa dla obywateli” i przystosowania ich do rocznego planu zarządzania na rok 2009 „Sondaż dotyczący programu »Europa dla obywateli« w 2009 r.” podkreślono zmiany postaw osób jednokrotnie lub wielokrotnie uczestniczących w działaniach finansowanych w ramach programu. Zgodnie z wynikami 83 % respondentów sondażu uważa, że dzięki uczestnictwu w działaniach realizowanych w ramach programu są oni bardziej świadomi kwestii związanych z europejską kulturą, tożsamością i dziedzictwem. 75 % respondentów twierdzi, że w większym stopniu czują się Europejczykami, natomiast 71 % twierdzi, że w większym stopniu czują się częścią Unii Europejskiej. Część respondentów twierdzących, że w większym stopniu solidaryzują się z innymi Europejczykami, wyniosła 82 %.

1.5.4. *Spójność z ewentualnymi innymi instrumentami finansowymi oraz możliwa synergia*

W art. 10–11 Traktatu o Unii Europejskiej uznaje się prawo każdego obywatela do uczestnictwa w życiu demokratycznym Unii oraz fakt, że decyzje należy podejmować w sposób jak najbardziej otwarty i zbliżony do obywatela. Ponadto wymaga się w nim umożliwienia obywatelom i stowarzyszeniom przedstawicielskim wymiany poglądów we wszystkich dziedzinach działania Unii oraz utrzymywania przez instytucje otwartego,

przejrzystego i regularnego dialogu ze stowarzyszeniami przedstawicielskimi i społeczeństwem obywatelskim.

Znaczącym i pełnym wyrazu odzwierciedleniem postanowień traktatu lizbońskiego była zapowiedź przewodniczącego Barroso, w szczególności w jego „Założeniach politycznych” z września 2009 r., dotycząca znacznie silniejszego skupienia się na obywatelach, którzy znajdują się w samym centrum polityki europejskiej. Jak przedstawiono poniżej, planuje się znacznie ściślejsze powiązanie działań prowadzonych w ramach następnej edycji programu „Europa dla obywateli” z konkretnymi aspektami kształtowania polityki. W związku z tym prowadzona będzie ścisła współpraca między służbami Komisji wdrażającymi odpowiednie strategie i programy.

Program stanowi jeden z instrumentów łączących zasady demokracji określone w art. 10–11 Traktatu UE z szerokim zakresem działań unijnej polityki w poszczególnych sektorach, niezastępując prowadzonych przez Komisję Europejską konkretnych działań w zakresie dialogu z obywatelami, zainteresowanymi stronami i grupami interesu. W ramach kolejnej edycji programu „Europa dla obywateli” wzmacnia się pozycję obywateli w zakresie wymiany poglądów we wszystkich obszarach działania Unii i na wszystkich etapach formalnego procesu decyzyjnego. W odniesieniu do tematów projektów, ich umieszczenia w kontekście lokalnym i regionalnym oraz składu zainteresowanych stron istnieją ważne synergie z innymi programami Unii, a mianowicie z programami w obszarach zatrudnienia, spraw społecznych i równości szans, edukacji, młodzieży i kultury, sprawiedliwości oraz polityki regionalnej.

1.6. Czas trwania działania i jego wpływu finansowego

☒ Wniosek/inicjatywa o **określonym czasie trwania**

- ☒ Czas trwania wniosku/inicjatywy: od 1.1.2014 r. do 31.12.2020 r.
- ☒ Czas trwania wpływu finansowego od 2014 r. do 2022 r.

☐ Wniosek/inicjatywa o **nieokreślonym czasie trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Przewidywany(-e) tryb(y) zarządzania¹¹

☒ **Bezpośrednie zarządzanie scentralizowane** przez Komisję

☒ **Pośrednie zarządzanie scentralizowane** poprzez przekazanie zadań wykonawczych:

- ☒ agencjom wykonawczym
- ☐ organom utworzonym przez Wspólnoty¹²

¹¹ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

¹² O którym mowa w art. 185 rozporządzenia finansowego.

- ☐ krajowym organom sektora publicznego/organom mającym obowiązek świadczenia usługi publicznej
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej, określonym we właściwym prawnym akcie podstawowym w rozumieniu art. 49 rozporządzenia finansowego

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☐ **Zarządzanie zdecentralizowane** z państwami trzecimi

☐ **Zarządzanie wspólne** z organizacjami międzynarodowymi (*należy wyszczególnić*)

W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu, należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.

Uwagi

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Należy określić częstotliwość i warunki.

Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów:

1. sprawozdanie z oceny okresowej dotyczące uzyskanych wyników oraz jakościowych i ilościowych aspektów realizacji programu nie później niż w dniu 31 grudnia 2017 r.
2. komunikat na temat kontynuacji programu nie później niż w dniu 31 grudnia 2018 r.
3. sprawozdanie z oceny *ex post* nie później niż do dnia 1 lipca 2023 r.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Zidentyfikowane ryzyko

A: Najważniejsze zagrożenia i główne przyczyny błędów

Na potrzeby przyszłego programu „Europa dla obywateli” określono następujące najważniejsze zagrożenia i główne przyczyny błędów na podstawie zagrożeń i przyczyn błędów, które zostały zgłoszone w odniesieniu do obecnego programu:

- Konkretni odbiorcy docelowi: prawdopodobnie większość uczestników będą stanowić małe i średnie organizacje. Niektóre z nich mogą nie mieć silnych podstaw finansowych lub zaawansowanych struktur zarządzania. Może mieć to wpływ na ich zdolność finansową i operacyjną w zakresie zarządzania funduszami UE;
- Istnieje ograniczone ryzyko podwójnego finansowania, ponieważ podmioty mogą korzystać z szeregu dotacji w ramach innych programów UE.

Należy zauważyć, że większością działań realizowanych w ramach obecnego programu „Europa dla obywateli” zarządza Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, ten stan rzeczy może być kontynuowany w ramach przyszłego programu.

Działania zarządzane przez agencję wykonawczą

Komisja będzie stosować środki kontroli wymagane w odniesieniu do agencji wykonawczych zgodnie z art. 59 rozporządzenia finansowego [zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003 – rozporządzeniem w sprawie agencji wykonawczych].

Ponadto Komisja będzie monitorować i kontrolować realizację przez agencję wykonawczą odpowiednich celów w zakresie kontroli działań, zarządzanie którymi zostanie jej powierzona. Nadzór ten będzie zintegrowany pod względem współpracy między powiązaną DG a agencją wykonawczą oraz w ramach sprawozdań agencji sporządzanych dwa razy w roku.

Ponadto środki służące uproszczeniu, przewidziane w programie będącym przedmiotem wniosku, powinny dodatkowo zmniejszyć ryzyko błędów.

Działania zarządzane bezpośrednio przez Komisję

Komisja zamierza bezpośrednio zarządzać jedynie minimalną liczbą dotacji i zamówień publicznych na usługi.

Z analizy błędów odnotowanych w ramach obecnego programu wynika, że przeważnie dotyczą one niezdolności beneficjentów do przedstawienia dokumentów potwierdzających lub niewystarczającej jakości tych dokumentów. W wyniku podjętych działań naprawczych liczba odnotowanych błędów powinna ulec zmniejszeniu przed końcem obecnych wieloletnich ram finansowych. Działania obejmują działania informacyjne dla beneficjentów w celu uświadomienia im ich obowiązków oraz przejścia na zasady zamykania projektów w większym stopniu oparte na wynikach.

Ponadto w przypadku bezpośrednich transakcji scentralizowanych przewidziane uproszczenia przyczynią się do zmniejszenia ryzyka błędów.

B: Oczekiwane poziomy błęd

W latach 2009–2010 wieloletni poziom błęd mieścił się w przedziale 1,40–1,50 %.

Większość błędów wiązała się z wyżej określonymi najważniejszymi zagrożeniami. W 2010 r. w celu złagodzenia ryzyka opracowano realizowany obecnie plan działania obejmujący środki służące poprawie jakości informacji udzielanych beneficjentom, dotyczących ich obowiązków finansowych, strategię poprawy efektywności i skuteczności wizyt monitorujących, strategię poprawy kontroli dokumentacji i konsolidację planu audytu na 2011 r.

Biorąc pod uwagę dodatkowe środki służące uproszczeniu i środki kontroli, przewidziane w nowym programie „Europa dla obywateli” (zob. pkt 2.2.2), można stwierdzić, że przewidywany poziom braku zgodności dla wynosi poniżej 2 %.

2.2.2. Przewidywane metody kontroli

A: Informacje dotyczące wewnętrznego systemu kontroli utworzonego w Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego

System kontroli w zakresie programu „Europa dla obywateli” będzie oparty na analizie ryzyka. Będzie on obejmował następujące główne kontrole, które w większości będzie realizowała Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego:

1. Na etapie wyboru:

- kontrola zdolności operacyjnych i finansowych wnioskodawców,
- kontrole kryteriów kwalifikowalności i dyskwalifikacji,
- ocena i kontrola budżetu i treści,
- weryfikacje pod kątem prawnym i finansowym,

- określenie przypadków potencjalnego podwójnego finansowania przy zastosowaniu odpowiednich narzędzi informatycznych.

2. Na etapie zarządzania umowami

- przeglądy obiegu środków finansowych w oparciu o zasadę rozdzielania obowiązków,
- szersze stosowanie stawek zryczałtowanych i kwot ryczałtowych w celu zmniejszenia ryzyka błędu,

- w odniesieniu do dotacji wypłacanych na podstawie budżetu projektu, określenie kontroli dokumentacji, które mają być stosowane do sprawozdań końcowych na podstawie oceny danego rodzaju ryzyka i kosztów kontroli:

* w przypadku dotacji przekraczających pewien próg świadectwa audytu mają być obowiązkowe na etapie płatności końcowej,

* w przypadku mniejszych dotacji beneficjenci muszą dostarczyć próbę faktur; zawartość próby zostanie określona w odniesieniu do każdego działania w następstwie analizy ryzyka,

- uproszczenie zasad i poprawa czytelności i przejrzystości informacji udzielanych beneficjentom dotyczących tych zasad,

- poprawa efektywności i skuteczności wizyt monitorujących poprzez stosowanie kryteriów opartych na analizie ryzyka w zakresie wyboru projektów, które mają zostać objęte wizytami, i kryteriów jakościowych w celu monitorowania ich realizacji.

3. Ex-post

- roczny plan audytu *ex post* (oparty na analizie ryzyka i wyborze losowym) na podstawie kompleksowej oceny ryzyka,

- audyty *ad hoc* wykonywane w przypadku wystąpienia poważnych obaw dotyczących nieprawidłowości lub podejrzewanych nadużyć finansowych.

Podsumowując, konkretne obciążenie beneficjentów kontrolami powinno ulec zmniejszeniu w porównaniu z obecną sytuacją, ponieważ część oczekiwanego mniejszego ryzyka wystąpienia niezgodności będzie wynikała z dodatkowych uproszczeń i lepszej jakości informacji uzupełniających udzielanych beneficjentom;

4. Nadzór Komisji nad Agencją Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego

Oprócz kontroli dotyczących procesu udzielania dotacji Komisja będzie również stosować środki kontroli wymagane w odniesieniu do agencji wykonawczych zgodnie z art. 59 rozporządzenia finansowego. Komisja będzie monitorować i kontrolować realizację przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego odpowiednich celów w zakresie kontroli w odniesieniu do działań, zarządzanie którymi zostanie jej powierzone. Nadzór ten będzie zintegrowany pod względem współpracy między powiązaną DG a Agencją Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego oraz w ramach sporządzanych półrocznych sprawozdań agencji.

B: Oszacowanie kosztów kontroli działań zarządzanych przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego

1. Na etapie wyboru i na etapie zarządzania umowami

1.1 Koszty związane z personelem

Przy szacowaniu uwzględnia się działania kontrolne przeprowadzone w ramach obecnego programu „Europa dla obywateli”:

- przez pracowników operacyjnych i finansowych odpowiedzialnych za wszczynanie i przeprowadzanie weryfikacji,

- na wszystkich etapach cyklu życia projektu (wybór, udzielenie zamówienia i płatności).

Liczba pracowników przeprowadzających działania kontrolne	Koszty standardowe	Ogółem (w ciągu 1 roku)
Personel kontraktowy: 6,6	64 000 EUR	422 400 EUR
Pracownicy zatrudnieni na czas określony: 1,6	127 000 EUR	203 200 EUR
		Ogółem w czasie trwania programu: 4 379 200 EUR

1.2 Pozostałe koszty

	Koszty standardowe	Ogółem (w ciągu 1 roku)
Wizyty kontrolne na miejscu	1 000 EUR	20 000 EUR
Świadectwa audytu przedstawiane przez beneficjentów	1 300 EUR	86 000 EUR
		Ogółem w czasie trwania programu: 742 000 EUR

2. Kontrole ex post

2.1 Personel

Liczba pracowników przeprowadzających	Koszty standardowe	Ogółem (w ciągu 1 roku)
--	---------------------------	--------------------------------

działania kontrolne		
Personel kontraktowy: 0,25	64 000 EUR	16 000 EUR
Pracownicy zatrudnieni na czas określony: 0,05	127 000 EUR	6 350 EUR
		Ogółem w czasie trwania programu: 156 450 EUR

2.2 Audyty *ex post*

Audyty losowe, audyty oparte na analizie ryzyka i audyty <i>ad hoc</i>	Koszty standardowe	Ogółem (w ciągu 1 roku)
	10 500 EUR	98 000 EUR
		Ogółem w czasie trwania programu: 686 000 EUR

3. Całkowity koszt kontroli w Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego w porównaniu z zarządzanym budżetem operacyjnym

Przy budżecie operacyjnym w wysokości 205,9 mln EUR przeznaczonym na program „Europa dla obywateli” łączny koszt kontroli w zakresie działań zarządzanych przez Agencję Wykonawczą ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego wynosi około 2,90 % tego budżetu.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Oprócz stosowania wszystkich mechanizmów kontroli regulacyjnej DG COMM opracuje strategię zwalczania nadużyć finansowych zgodnie z nową strategią Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych przyjętą w dniu 24 czerwca 2011 r. w celu dopilnowania m.in., by jej wewnętrzne kontrole odnoszące się do zwalczania nadużyć finansowych były w pełni zgodne ze strategią Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych oraz by jej podejście w zakresie zarządzania zwalczaniem nadużyć finansowych było ukierunkowane na określanie obszarów ryzyka nadużyć finansowych oraz na podejmowanie odpowiednich działań. W razie konieczności utworzone zostaną sieci kontaktów oraz odpowiednie narzędzia informatyczne służące analizie przypadków nadużyć finansowych odnoszących się do programu „Europa dla obywateli”.

Należy podkreślić, że w ramach obecnego programu „Europa dla obywateli” do OLAF zgłoszono jedynie bardzo ograniczoną liczbę przypadków nadużyć finansowych (4 przypadki).

Fakt ten, w połączeniu z niskimi poziomami błędów, stanowi uzasadnienie przyjęcia w nowym programie środków zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom, które będą musiały być proporcjonalne i oszczędne.

W celu ograniczenia ewentualnych nadużyć finansowych i nieprawidłowości przewiduje się następujące środki:

- zapobieganie ewentualnym nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom uwzględnia się już na etapie opracowywania programu poprzez uproszczenie zasad i szersze stosowanie stawek zryczałtowanych i kwot ryczałtowych,
- przeprowadzane będą systematyczne kontrole w zakresie ewentualnego podwójnego finansowania, a także identyfikacja beneficjentów kilku dotacji,
- w przypadku wystąpienia poważnych obaw dotyczących nieprawidłowości lub podejrzewanych nadużyć finansowych stosowane będą audyty *ad hoc*,

- agencja wykonawcza będzie musiała zgłaszać Komisji przypadki ewentualnych nadużyć finansowych i nieprawidłowości doraźnie oraz w ramach regularnych sprawozdań.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Dział(y) wieloletnich ram finansowych i pozycja(pozycje) wydatków w budżecie, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące pozycje w budżecie

Według działów wieloletnich ram finansowych i pozycji w budżecie.

Dział wieloletnich ram finansowych	Pozycja w budżecie	Rodzaj środków	Wkład			
		ZRÓŻNICOWANE /NIEZRÓŻNICOWANE (13)	państw EFTA ¹⁴	krajów kandydujących ¹⁵	państw trzecich	w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. aa) rozporządzenia finansowego
3	16.01.04 „Europa dla obywateli” – Wydatki na administrację i zarządzanie	NIEZRÓŻNICOWANE	NIE	TAK	NIE	NIE
3	16.05.01.01 „Europa dla obywateli”	ZRÓŻNICOWANE	TAK	TAK	NIE	NIE

- Nowe pozycje w budżecie, o których utworzenie się wnioskuję

Według działów wieloletnich ram finansowych i pozycji w budżecie.

Dział wieloletnich ram finansowych	Pozycja w budżecie	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer Bezpieczeństwo i obywatelstwo	ZRÓŻNICOWANE /NIEZRÓŻNICOWANE	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 18 ust. 1 lit. aa) rozporządzenia finansowego
3	[XX.YY.YY.YY]		TAK/N	TAK/NI	TAK/N	TAK/NIE

¹³ Środki zróżnicowane/ środki niezróżnicowane.

¹⁴ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.

¹⁵ Kraje przystępujące, kandydujące i w stosowanych przypadkach potencjalne kraje kandydujące.

			IE	E	IE	
--	--	--	----	---	----	--

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku) w cenach bieżących

Dział wieloletnich ram finansowych:	3	Bezpieczeństwo i obywatelstwo
--	---	-------------------------------

DG: COMM			Rok 2014 ¹⁶	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	OGÓŁE M
Środki operacyjne												
16.05.01.01	Środki na zobowiązania	(1)	27,800	27,800	28,800	29,700	29,700	30,600	31,600	0	0	206,000
	Środki na płatności	(2)	16,175	23,725	28,125	28,025	29,400	30,300	30,300	11,700	8,250	206,000
Numer pozycji w budżecie	Środki na zobowiązania	(1a)										
	Środki na płatności	(2a)										
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne ¹⁷												
16.01.04		(3)	3,200	3,200	3,200	3,300	3,300	3,400	3,400			23,000
OGÓŁEM środki dla DG COMM	Środki na zobowiązania	=1+1 a +3	31,000	31,000	32,000	33,000	33,000	34,000	35,000			229,000
	Środki na płatności	=2+2 a+3	19,375	26,925	31,325	31,325	32,700	33,700	33,700	11,700	8,250	229,000

¹⁶ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

¹⁷ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	27,800	27,800	28,800	29,700	29,700	30,600	31,600	0	0	206,000	
	Środki na płatności	(5)	16,175	23,725	28,125	29,400	29,400	30,300	30,300	11,700	8,250	206,000	
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne			(6)	3,200	3,200	3,200	3,300	3,300	3,400	3,400	0	0	23,000
OGÓŁEM środki na DZIAŁ COMM wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+6	31,000	31,000	32,000	33,000	33,000	34,000	35,000	0	0	229,000	
	Środki na płatności	=5+6	19,375	26,925	31,325	31,325	32,700	33,700	33,700	11,700	8,250	229,000	

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu

OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)										
	Środki na płatności	(5)										
OGÓŁEM Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy operacyjne			(6)									
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 4 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+6										
	Środki na płatności	=5+6										

Komisja może zlecić wdrożenie programu „Europa dla obywateli” agencji wykonawczej. Możliwe, że konieczne będzie dostosowanie kwot i podziału szacowanych kosztów według ostatecznie osiągniętego poziomu eksternalizacji.

Dział wieloletnich ram finansowych:	5	Wydatki administracyjne
--	----------	-------------------------

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku) w cenach bieżących

		Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	OGÓŁEM
DG: COMM									
Zasoby ludzkie		1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	8,512
Pozostałe wydatki administracyjne		0,273	0,273	0,273	0,273	0,273	0,273	0,273	1,911
OGÓŁEM DG COMM	Środki	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	10,423

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	10,423
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

		Rok 2014 ¹⁸	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY 1 do 5 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	32,489	32,489	33,489	34,489	34,489	35,489	36,489			239,423
	Środki na płatności	20,864	28,414	32,814	32,814	34,189	35,189	35,189	11,700	8,250	239,423

¹⁸ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się wprowadzanie w życie wniosku/inicjatywy.

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Określić cele i realizacje ↓			Rok 2014		Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		OGÓŁEM	
	REALIZACJA																	
	Rodzaj ¹⁹	Średni koszt t	Liczba	Koszt t	Liczba	Koszt t	Liczba	Koszt t	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba całkowita	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 Podnoszenie świadomości w zakresie pamięci o przeszłości, historii, tożsamości i celów Unii poprzez promowanie debaty, refleksji i tworzenia sieci kontaktów																		
- Partnerstwa (3	Dotacj	0,175	8	1,400	8	1,400	8	1,400	10	1,750	10	1,750	10	1,750	0	0,000	54	9,450
- Wsparcie	Dotacj	0,100	4	0,400	4	0,400	4	0,400	5	0,500	5	0,500	5	0,500	23	2,300	50	5,000

¹⁹ Realizacje odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

Projekty	Dotacj	0,050	56	2,800	56	2,800	59	2,950	59	2,950	59	2,950	61	3,050	62	3,100	412	20,600
Projekty	Dotacj	0,050	19	0,950	19	0,950	21	1,050	22	1,100	22	1,100	24	1,200	24	1,200	151	7,550
Cel szczegółowy nr 1 - suma częstkowa			87	5,550	87	5,550	92	5,800	96	6,300	96	6,300	100	6,500	109	6,600	667	42,600

CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2 ²⁰			Zachęcanie do demokratycznego i obywatelskiego uczestnictwa obywateli na szczeblu Unii poprzez budowanie wiedzy na temat procesu kształtowania polityki Unii i promowanie możliwości w zakresie społecznego zaangażowania i wolontariatu na szczeblu Unii.															
- Spotkania	Dotacje	0,010	300	3,000	300	3,000	300	3,000	300	3,000	300	3,000	300	3,000	300	3,000	2.100	21,000
- Sieci partnerstwa	Dotacje	0,050	118	5,900	118	5,900	118	5,900	119	5,950	119	5,950	120	6,000	126	6,300	838	41,900
Projekty	Dotacje	0,080	45	3,600	45	3,600	50	4,000	50	4,000	50	4,000	55	4,400	55	4,400	350	28,000
- Partnerstwa (3	Dotacje	0,175	30	5,250	30	5,250	30	5,250	32	5,600	32	5,600	32	5,600	0	0,000	186	32,550
- Wsparcie	Dotacje	0,100	14	1,400	14	1,400	15	1,500	15	1,500	15	1,500	15	1,500	72	7,200	160	16,000
Cel szczegółowy nr 2 - suma cząstkowa			507	19,150	507	19,150	513	19,650	516	20,050	516	20,050	522	20,500	553	20,900	3634	139,450
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 3			Analiza,															

²⁰ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2 „Cel(e) szczegółowy(-e)…”

rozpowszechnianie i waloryzacja wyników projektów																		
- Wzajemne oceny	Dotacje na działania/zamówienia publiczne	0,500	2	1,000	2	1,000	2	1,000	2	1,000	2	1,000	2	1,000	2	1,000	14	7,000
- Badania i usługi w zakresie komunikacji	Zamówienia publiczne	0,250	1	0,250	1	0,250	2	0,500	2	0,500	2	0,500	3	0,750	5	1,250	16	4,000
- Środki wsparcia	Dotacje na działania	0,075	6	0,450	6	0,450	6	0,450	6	0,450	6	0,450	6	0,450	6	0,450	42	3,150
- Wydarzenia związane z prezydencją	Dotacje na działania	0,250	2	0,500	2	0,500	2	0,500	2	0,500	2	0,500	2	0,500	2	0,500	14	3,500
- Struktury wspomagające w państwach członkowskich	Dotacje operacyjne	0,030	30	0,900	30	0,900	30	0,900	30	0,900	30	0,900	30	0,900	30	0,900	210	6,300
Cel szczegółowy nr 3 - suma cząstkowa			41	3,100	41	3,100	42	3,350	42	3,350	42	3,350	43	3,600	45	4,100	296	23,950
KOSZT OGÓŁEM			635	27,800	635	27,800	647	28,800	654	29,700	654	29,700	665	30,600	707	31,600	4597	206,000

3.2.3. Szacunkowy wpływ na środki administracyjne

3.2.3.1. Streszczenie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	OGÓŁE M
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------

DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie	1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	1,216	
Pozostałe wydatki administracyjne	0,273	0,273	0,273	0,273	0,273	0,273	0,273	
DZIAŁ 5 wieloletnich ram finansowych – suma częstkowa	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	

Poza DZIAŁEM 5²¹ wieloletnich ram finansowych								
Zasoby ludzkie								
Pozostałe wydatki administracyjne								
Poza DZIAŁEM 5 wieloletnich ram finansowych – suma częstkowa								

OGÓŁEM	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	1,489	10,423
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

²¹ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne pozycje „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

UWAGA: dane te zostaną dostosowane w zależności od wyników przywidzianego procesu eksternalizacji.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w pełnych kwotach (lub najwyżej z dokładnością do jednego miejsca po przecinku)

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)							
XX 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	9	9	9	9	9	9	9
XX 01 01 02 (w delegaturach)							
XX 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)							
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy)²²							
XX 01 02 01 (AC, END, INT z globalnej koperty finansowej)	1	1	1	1	1	1	1
XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT i JED w delegaturach)							
XX 01 04 ^{yy} ²³	- w centrali ²⁴						
	- w delegaturach						
XX 01 05 02 (AC, END, INT – pośrednie badania naukowe)							
10 01 05 02 (AC, END, INT – bezpośrednie badania naukowe)							
Inna pozycja w budżecie (określić)							
OGÓŁEM	10	10	10	10	10	10	10

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać

²² AC= pracownik kontraktowy; INT= pracownik tymczasowy; JED= młodszy oddelegowany ekspert AL= członek personelu miejscowego; END= oddelegowany ekspert krajowy;

²³ Poniżej pułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne pozycje „BA”).

²⁴ Przede wszystkim fundusze strukturalne, Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Rybacki.

przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych. Oczywiście dane te zostaną dostosowane w zależności od wyników przywidzianego procesu ekstermalizacji.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas okreslony	Koordinacja projektu i umowy z agencja wykonawcza
Personel zewnetrzny	

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- ☒ Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając pozycje w budżecie, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

nie dotyczy

- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych²⁵.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając pozycje w budżecie, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

nie dotyczy

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

Środki w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)	Ogółem

²⁵

Zob. pkt 19 i 24 porozumienia międzyinstytucjonalnego.

Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody różne

w mln EUR (do 3 miejsc po przecinku)

Pozycja budżecie dotycząca dochodów	w	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ²⁶					
			Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)	
Artykuł								

W przypadku wpływu na dochody różne, należy wskazać pozycję(-e) wydatków w budżecie, którą(-e) ten wpływ obejmuje.

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

--

²⁶

W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.